

Privaatrecht Actueel

Datum en tijdstip indiening echtscheidingsverzoek

Prof. mr. A.J.M. Nuytinck, hoogleraar privaatrecht, in het bijzonder personen-, familie- en erfrecht, Erasmus Universiteit Rotterdam en hoogleraar burgerlijk recht, in het bijzonder personen- en familierecht, Centrum voor Notarieel Recht, Radboud Universiteit Nijmegen (nuytinck@kabelfoon.nl)

Tekst voor omslag van WPNR

De auteur gaat in op de wijziging van het Besluit Huwelijksgoederenregister 1969, die in werking treedt op 1 september 2013, waardoor er geen strijd meer is met art. 1:99 lid 1, onder b, BW.

1. Inleiding

Zoals bekend, is vanaf 1 januari 2012 sprake van een discrepantie tussen de tekst van art. 1:99 lid 1, onder b, BW en die van art. 1 lid 1, onder c, Besluit Huwelijksgoederenregister 1969, waarbij ik mij nu even beperk tot echtgenoten die een echtscheidingsverzoek indienen.¹ Volgens eerstgenoemde bepaling wordt de huwelijksgemeenschap ontbonden op het *tijdstip* van indiening van het echtscheidingsverzoek, terwijl volgens laatstgenoemde bepaling ter inschrijving van het echtscheidingsverzoek in het huwelijksgoederenregister aan de griffier moet worden overgelegd een afschrift van het verzoekschrift, gewaarmerkt en voorzien van de *datum* van indiening door de griffier van de rechtbank waar het is ingediend. Vanaf 1 september 2013 behoort deze discrepantie tot het verleden.

2. De tekst van het Besluit Huwelijksgoederenregister 1969 vanaf 1 september 2013

Vanaf 1 september 2013 luidt het slot van art. 1 lid 1, onder c, Besluit Huwelijksgoederenregister 1969 aldus, dat het afschrift van het verzoekschrift is gewaarmerkt en voorzien van de *datum* en het *tijdstip* van indiening door de griffier van de rechtbank waar het is ingediend.² De staatssecretaris merkt hierover in de nota van toelichting op het besluit het volgende op.³

‘Het besluit⁴ lijkt hierdoor ruimer te zijn dan de wet. Dit is onwenselijk. Dit besluit verduidelijkt dat op de verzoekschriften ook het tijdstip van indiening – oftewel het tijdstip van ontvangst door de griffie – wordt aangetekend, zodat daarmee het exacte moment van ontbinding van de gemeenschap komt vast te staan.’

¹ Hetzelfde geldt mutatis mutandis voor een verzoek tot ontbinding van het geregistreerd partnerschap, scheiding van tafel en bed of opheffing van de gemeenschap als bedoeld in art. 1:99 lid 1, onder b, c en d, BW.

² Besluit van 7 juni 2013, *Stb.* 2013, 270.

³ *Stb.* 2013, 270, p. 3.

⁴ Bedoeld is uiteraard het besluit zoals dit gold in de periode vanaf 1 januari 2012 tot 1 september 2013.

Hier blijft het echter niet bij. Ook twee andere bepalingen, te weten art. 1a, tweede volzin, en art. 3 lid 2 Besluit Huwelijksgoederenregister 1969, worden gewijzigd. De nieuwe teksten luiden als volgt, waarbij ik de vernieuwingen cursiveer.

Art. 1a

‘Op verzoek van één of beide echtgenoten (...) wordt door de griffier in het register aangetekend dat het verzoek of de overeenkomst, bedoeld in artikel 99, derde lid, eerste zin, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, niet meer tot het daar bedoelde gevolg kan leiden. Het verzoek, *voorzien van datum en tijdstip*,⁵ is behalve door de echtgenoot of echtgenoten (...) ondertekend door een advocaat of notaris.’

Art. 3 lid 2

‘Op de kaart⁶ worden de inschrijvingen, met vermelding van hun dagtekening, aangebracht en door de griffier ondertekend. *Bij inschrijvingen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder c, wordt mede het tijdstip van inschrijving vermeld.*’

De staatssecretaris licht beide wijzigingen als volgt toe.⁷

‘Ook voor het moment van inwerkingtreding van de derdenwerking is niet alleen de datum maar ook het tijdstip van inschrijving in het huwelijksgoederenregister van belang, zodat artikel 1a en artikel 3, tweede lid, van het besluit eveneens op dit punt zijn aangepast. Hierdoor kan de ontbinding van de gemeenschap slechts aan derden, die daarvan onkundig waren, worden tegengeworpen vanaf het tijdstip van inschrijving van het verzoek of de overeenkomst in het huwelijksgoederenregister (artikel 1:99, derde lid, BW).’

3. Conclusie

Bovenstaande wijzigingen van het Besluit Huwelijksgoederenregister 1969 zijn zonder meer verbeteringen te noemen. Het is goed dat de inconsistentie tussen art. 1:99 lid 1, onder b, BW en art. 1 lid 1, onder c, Besluit Huwelijksgoederenregister 1969 is opgeheven. Ik ben hiermee echter nog niet tevreden. Ik beschouw deze wijzigingen als een tijdelijke oplossing van een groter probleem waarover ik onlangs schreef.⁸ Zo heeft de staatssecretaris niets gedaan met het foute ‘herleven’ in art. 1:99 lid 3, eerste volzin, BW en is hij evenmin ingegaan op mijn kritiek dat de wetgever de tekst van art. 1:99 lid 3 BW sinds 2012 heeft ontleend aan die van art. 1:176 lid 2 BW betreffende verzoening na scheiding van tafel en bed, maar dat hij hierbij over het hoofd ziet dat de inschrijving in het huwelijksgoederenregister bij scheiding van tafel en bed en bij verzoening na scheiding van tafel en bed constitutief is (zie immers de art. 1:173 lid 1 en 176 lid 1 BW), terwijl de inschrijving in het huwelijksgoederenregister bij ontbinding van de huwelijksgemeenschap slechts facultatief is (zie immers art. 1:99 lid 2 BW). Zo blijft er dus nog echt iets te wensen over.

⁵ Met dit verzoek wordt niet het echtscheidingsverzoek bedoeld, maar het verzoek dat is genoemd in art. 1a, eerste volzin, aanhef, Besluit Huwelijksgoederenregister 1969. Het gaat bijvoorbeeld om echtgenoten die willen dat de griffier hun verzoening in het huwelijksgoederenregister aantekent.

⁶ Dit is de in art. 3 lid 1 Besluit Huwelijksgoederenregister 1969 genoemde kaart die voor elk echtpaar te wiens aanzien een inschrijving geschiedt, wordt aangehouden en die de naam en voornamen van de beide personen, alsmede plaats en datum van de huwelijksvoltrekking vermeldt.

⁷ *Stb.* 2013, 270, p. 3.

⁸ Zie A.J.M. Nuytinck, ‘Moet art. 1:99 BW op de schop?’, *WPNR* 2013-6975, p. 383-388.